

NTNU Vitenskapsmuseet rommer verden
NTNU University Museum embraces the world

NTNU

Vitenskapsmuseet

NTNU Vitenskapsmuseet er en av Norges ledende institusjoner innenfor sikring, bevaring, tilgjengeliggjøring og forskning på natur- og kulturhistorisk materiale fra Norge og resten av verden. Museet ble kåret til Årets museum i Norge i 2010, og er ett av i alt seks universitetsmuseer her til lands.

Vitenskapsmuseets samlinger omfatter cirka 960 000 eksemplarer av planter, dyr og insekter, over 8000 fossiler, bergarter og mineraltyper og over 500 000 arkeologiske og kulturhistoriske gjenstander fra steinalderen, bronsealderen og jernalderen samt middelalderen og nyere tid. Her finner du alt fra kalkalger samlet av Charles Darwin til uvurderlige kulturgjenstander brukt av Fridtjof Nansen under overvintringen på Grønland, etter kryssingen av innlandsisen i 1888.

Museets ansatte jobber kontinuerlig med å avdekke og dokumentere kunnskap om klodens natur- og kultur, og med å formidle den nye lærdommen til et større publikum. Deres innsats er en avgjørende del av museets målsetting om å sikre og bevare samlingene våre og gjøre dem tilgjengelige for både forskningen og allmennheten. Ved å gjøre dette lever museet opp til visjonen vi har om å «romme verden».

Vitenskapsmuseet har sin opprinnelse i Norges eldste akademiske institusjon, Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab, som ble stiftet i 1760. Selve museet ble offisielt grunnlagt i 1873, og ble en del av universitetssystemet i Trondheim i 1984.

The Norwegian University of Science and Technology's University Museum is a leading institution for collecting, preserving, studying and exhibiting natural and cultural artefacts from Norway and across the globe. The museum was selected as Norway's «Museum of the Year» in 2010 and is one of the country's six university museums.

The University Museum collections contain 960,000 plant, animal and insect specimens, more than 8000 fossils, rocks and minerals and more than 500,000 archaeological and cultural history objects from the Stone, Bronze and Iron Ages, the Middle Ages and more recent times. Here you'll find everything from algae plucked by Charles Darwin to priceless cultural artefacts used by Fridtjof Nansen during his polar exploration to Greenland, and the first crossing of the Greenland interior in 1888.

The museum's researchers and scientists work to build our knowledge of the secrets of the natural and cultural world, and to share their findings with the public at large. Their efforts are a vital part of the museum's goal to protect, conserve and maintain its rich scientific collections, and to make them available for research and for the public to enjoy. In doing so, the museum truly embodies its vision «to embrace the world».

The museum has its roots in Norway's oldest academic institution, the Norwegian Royal Society of Sciences and Letters, founded in 1760. The museum itself was officially established in 1873. It was made a part of the Trondheim university system in 1984.

Forskning

Museets forskere jobber med grunnforskning innenfor biologi og arkeologi, samt anvendt forskning som skal bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av natur- og kulturressursene våre.

De viktigste forskningsområdene er:

- Artenes taksonomi og evolusjonshistorie, inkludert de historiske og økologiske prosessene som er med på å styre artenes tilblivelse og utbredelse.

Prosjektene på dette området omfatter alt fra en studie av skatens utbredelse i norske farvann til bruk av museets insektsamlinger i DNA-kartlegging av norske rødlistede billearter.

- Den gjensidige påvirkningen mellom mennesker og natur, kulturlandskap og utviklingen av materielle kulturer og kulturformer over tid.

Prosjektene her omfatter alt fra sammenliknende studier av tidlige menneskers bruk av kystsonene i Tierra del Fuego og Norge til undersøkelser av norske kulturlandskap fra andre verdenskrig.

- Arkeologiske feltmetoder, med særlig vekt på utvikling av metoder for datering og dokumentasjon samt geofysiske teknologier, maritim kulturarv og konserveringsteknologier.

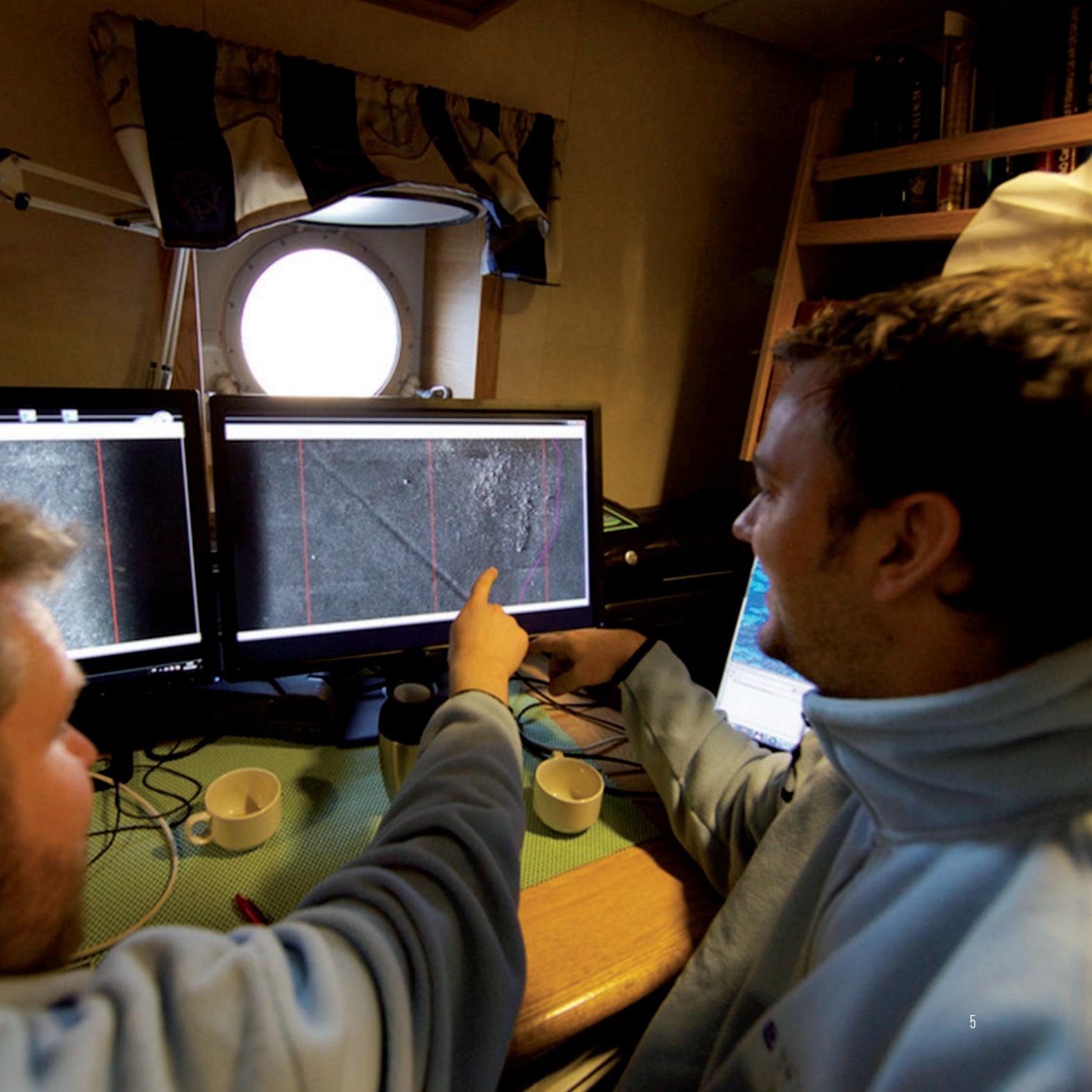
Prosjektene på dette området spenner fra studier av forhistoriske gjenstander som har smeltet ut av flerårig høyfjellssnø til en biografisk analyse av depoter fra våtmark i Midt-Norge mellom ca. 2350–500 fvt.

- Museologi som grunnlag for forståelse av museenes rolle som kultur- og kunnskapsinstitusjoner, samt formidlere av vitenskap.

Prosjekter her er blant annet en studie av hvilke teknologier som kan benyttes for å endre museets tradisjonelle pedagogiske rolle til en rolle som en institusjon som fører en levende dialog med de besøkende.

Andre viktige forskningsprosjekter havner inn under den vidtfavnende paraplyen bevaringsbiologi, og omfatter studier av langsiktige økologiske effekter av sauebeiting i økosystemer i høyfjellsområder, studier av klima- og menneskeskapte endringer i bestander av elg, kronhjort og villsvin etter siste istid samt effektene av arealbruk og klimaforhold på orkidébestander.

Research

The museum's scientists conduct basic biological and archaeological research, along with user-oriented research that helps build knowledge-based management of our natural and cultural resources.

The most important research areas are:

- *Taxonomy and the evolutionary history of species, including the historical and ecological processes that help determine the creation and expansion of species.*

Projects range from a study of skate distribution in Norwegian waters to the use of museum insect collections to conduct DNA barcoding of red-listed beetles in Norway.

- *The interactions between humans and nature, cultural landscapes and the development of material culture and forms of culture over time.*

Projects range from comparative studies of early human uses of the seascapes in Tierra del Fuego and Norway to an examination of cultural landscapes in Norway from the Second World War.

- *Field methods for archaeology, with a priority on developing methods for dating, documentation and geophysical technologies, maritime cultural heritage and conservation technology.*

Projects range from studies of prehistoric artefacts that have melted out of perennial high-mountain snow patches to a biographical analysis of wetland hoards from Central Norway c. 2350–500 BC.

- *Museology as a foundation for science communication and museum's as institutions of culture and knowledge.*

Projects include an examination of the technologies available to shift from the museum's traditional role of educating the visitor to creating a dialogue with the visitor.

Other important research projects fall under the broad umbrella of conservation biology, and encompass studies of the long-term ecological effects of sheep grazing in alpine ecosystems, an examination of the climate and human-driven changes in populations of moose, red deer and wild boar after the last ice age, and the effects of land use history and climate on orchid populations.

Samlingene

Museets hjerte er naturligvis de enestående samlingene, som er et resultat av over 250 år med innsamling og teller mer enn halvannen million objekter. Samlingene omfatter alt fra sørsamiske kulturgjenstander og middelaldermynter til levende planter i botaniske hager.

De biologiske samlingene utgjør grunnlaget for vår forståelse av organismene som levde og lever i landet vårt. De er et fundament for forskning innenfor taksonomi og systematikk, biogeografi, bevaringsbiologi og miljøforhold. De kulturhistoriske samlingene hjelper oss å forstå hvordan livet artet seg for menneskene i det som nå er Norge og Europa så langt tilbake som for 10 000 år siden, etter slutten av siste istid, og frem til moderne tid.

The collections

At the heart of the University Museum are its unique collections, which have been assembled over a span of more than 250 years and that totals more than one and a half individual catalogued objects. The collection includes everything from southern Sami artefacts to medieval coins to living plant collections in botanical gardens.

The zoological collections provide the foundation for understanding the organisms that were and are found in Norway. They form the basis for research in taxonomy and systematics, biogeography, conservation biology and environmental conditions. The cultural history collections help us understand the conditions found in Norway and Europe from as early as 10,000 years ago, after the end of the last Ice Age, up to the present time.

Orithya

Indian

93

Papilio
Laido

cypre

9

9

Blant samlingene er:

- Herbarier med karplanter og moser, som begge får tilvekst av nye arter hvert år og brukes aktivt i forskning.
- En samling med virvelløse ferskvannsdyr – en av museets mest dynamiske zoologiske samlinger. Samlingen gir dokumentasjon av endringer over tid, forårsaket av vannkraftutbygging og annen regulering av norske vassdrag.
- En insektsamling med norske arter og utrydningstruede eller nær utrydningstruede arter fra utlandet som er av særlig stor verdi for pågående studier innenfor genetikk.
- En samling kirkegjenstander, som inkluderer en av verdens største samlinger av malte religiøse skulpturer fra senmiddelalderen, hovedsakelig samlet inn på slutten av 1800-tallet.
- En samling av menneskeskjeletter, som er en av Europas best bevarte fra middelalderen.
- En myntsamling, som utgjør Norges nest største numismatiske samling, med noen av historiens viktigste myntfunn fra vikingtiden og middelalderen.
- En etnografisk sørsamisk samling, som er blant verdens største og består av gjenstander som er innhentet på 1700- og 1800-tallet.
- To botaniske hager, en i Trondheim og en på Dovrefjell. Ringve botaniske hage i Trondheim består av en 130 dekar stor hage med blant annet busker og trær som alle er hjemmehørende på den nordlige halvkule. Kongsvoll fjellhage er en unik botanisk samling som ligger 1000 meter over havet og består av planter som er hjemmehørende i Dovrefjell-regionen. Begge hagene er åpne for publikum.

Among the collections are:

- *Vascular plant and moss herbaria, both of which are adding new specimens yearly and actively used in research.*
- *A limnic invertebrate collection, one of the museum's most active zoological collections. It includes documentation of changes over time associated with dam building and regulation of Norway's watersheds.*
- *An insect collection of species from Norway and of threatened or endangered insects from abroad, which has particular value for on-going genetic studies.*
- *A collection of church art, which includes one of the world's largest collections of painted religious sculptures from the late Middle Ages, collected during the 19th centuries.*
- *A skeleton collection, with one of the best preserved collections of human skeletons from the Middle Ages in Europe.*
- *A coin collection, comprised of Norway's second largest numismatic collection, which includes some of the most important finds of coins from the Viking and Middle Ages.*
- *A Southern Sami ethnographic collection, one of the largest in the world, collected in the 18th and 19th centuries.*
- *Two botanical gardens, one in Trondheim and one in the Dovre mountains, roughly three hours south of Trondheim. The Ringve botanical garden in Trondheim provides a 32-acre common-garden setting for, among other things, trees and shrubs assembled from across the northern regions of the globe. The Kongsvoll alpine garden is a unique botanical collection at 1000 m above sea level, composed of native plants from the Dovrefjell region. Both gardens are open to the public.*

Utstillinger og skoleprogrammer

Vitenskapsmuseets basisutstillinger tar for seg naturhistoriske og kulturhistoriske temaer. Med utgangspunkt i utstillingene har museet skapt et ledende miljø for kontakt med publikum som benytter nyskapende metoder for formidling av kunnskap om natur, kultur, vitenskap og teknologi.

Museet tilbyr basisutstillinger, vandreutstillinger og temporære utstillinger. Vi er særlig opptatt av å vekke barn og unges interesse for temaer innenfor vitenskap og teknologi – presentert på en måte som engasjerer samtidig som den oppmuntrer til kritisk tenkning.

Elever i alle aldre, fra grunnskolen og helt opp til den videregående skolen, er velkomne til å delta i de ulike skoleprogrammene. Museet tilbyr skoletrinns- og læreplanbaserte opplegg i forbindelse med nesten alle basis- og midlertidige utstillinger.

Exhibitions and school programmes

The University Museum's exhibits centre around natural and cultural history topics. They are a central tool with which the museum has created a leading national environment for public outreach, featuring innovative ways to share knowledge of the natural world, culture, science and technology.

The museum features both permanent and visiting or temporary exhibitions. We are especially interested in engaging children and young adults with topics in science and technology that present ideas in a critical and engrossing way.

Students of all ages, from preschools to secondary schools, are welcomed to the museum's varied school programmes. The museum has grade-based and learning plan-based offerings associated with almost all of its permanent and temporary exhibitions.

Undervisning

Vitenskapsmuseets vitenskapelig ansatte deltar aktivt i undervisning av studenter ved NTNU, og er veiledere for mastergradstudenter og doktorgradskandidater.

De ansatte samarbeider med Institutt for arkeologi og religionsvitenskap om arkeologiundervisningen, og studentene her har tilgang til museets arkiver, samlinger og utstillinger. De vitenskapelig ansatte jobber også med undervisning ved Institutt for biologi på feltene biosystematikk, biogeografi og økologi.

Teaching

The University Museum's scientific staff are actively involved in educating students from the university, and in supervising master's and doctoral candidates.

Staff work with the Department of Archaeology and Religious Studies to teach archaeology while students have access to the museum's archives, collections and exhibits. The scientific staff also contribute to teaching at the Department of Biology, with a focus on biosystematics, biogeography and ecology.

Arkeologiske undersøkelser

Museet er juridisk ansvarlig for alle arkeologiske utgravinger i Midt-Norge som berører vei- eller byggeprosjekter, samt for håndtering og vern av kulturgjenstander under vann.

Arkeologene ved museet utvikler geofysiske målemetoder for å finne ut mer om kulturgjenstander som ligger begravd under bakken uten å måtte grave dem opp.

Archaeological surveys

The museum has legal responsibility for all archaeological excavations in mid-Norway that might be associated with any road or construction project, and for managing and protecting underwater cultural artefacts.

Archaeologists at the museum are developing geophysical measurement methods to learn more about buried cultural artefacts without having to excavate them.

Seksjonene

Museets faglige virksomhet er organisert i fire seksjoner.

De ansatte ved Seksjon for arkeologi og kulturhistorie studerer forhistorisk, historisk, maritim og samisk arkeologi. Seksjonen har et konserveringslaboratorium samt arkeologiske samlinger og samlinger med andre kulturgjenstander.

Seksjon for arkeometri utfører datering av arkeologiske og naturmaterialer ved hjelp av både radiologisk datering (C-14) og dendrokronologi. Seksjonen huser Nasjonallaboratoriet for ¹⁴C-datering, der man gjør karbondatering av organisk natur- og kulturmateriale.

Seksjon for formidling er ansvarlig for museets aktiviteter og arrangementer for publikum, samt for skoleprogrammene og andre læringstilbud. Seksjonen har også ansvar for utforming og vedlikehold av museets utstillinger.

Seksjon for naturhistorie har forskning innenfor biogeografi, biosystematikk og økologi med særlig fokus på bevaringsbiologi. Seksjonen har ansvaret for å bygge opp og vedlikeholde museets naturhistoriske samlinger, inkludert de botaniske hagene.

Departments

The work of the academic staff is grouped in four departments.

Staff in the Department of Archaeology and Cultural History study pre-historic, historic, maritime and Sami archaeology. The Department contains a conservation laboratory and archaeological and other cultural artefact collections.

The Department of Archaeometry works with the dating of archaeological, geological and natural materials, using C-14 dating as well as dendrochronological studies. The Department is home to the National Laboratory for C-14 dating, where organic material from natural or cultural objects gets dated.

The Department of Public Outreach and Exhibitions is responsible for the museum's public activities and arrangements, along with school programmes and other educational offerings. The public outreach staff also produce the museum's exhibits.

The Department of Natural History conduct research in biogeography, biosystematics and ecology, with an emphasis on conservation biology. The Department is responsible for building and maintaining the museum's natural history collections, including the botanical gardens.

Museumsbutikk og kafé

Museumsbutikken selger bøker og andre publikasjoner, kopier av historiske smykker og glass, t-skjorter, lærerike spill og leker for barn i alle aldre.

Museumskafeen, Café Magasinet, ligger i det fredede Suhmhuset fra 1847 ved siden av hovedbygningen. Her kan du nyte varme og kalde drikker, smørbrød, småretter og desserter. Kafeen kan også leies til private arrangementer, og har plass for cirka 100 gjester.

Museum shop and café

The museum shop features books and publications, replicas of historical jewellery and glassware, t-shirts and education games for children of all ages.

The museum café, Café Magasinet, is located in the Suhmhuset from 1847, next to the main museum building. Visitors can choose from a selection of warm and cold drinks, sandwiches, snacks and desserts. The café can also be rented for private events, with room for approximately 100 people.

Publikasjoner

«SPOR – nytt fra fortiden» er et arkeologisk og kulturhistorisk tidsskrift.

«Bli med ut!» er en serie hefter som tar for seg emner i hovedsak innenfor naturhistorie.

«Vitark – Acta Archaeologica Nidrosiensia» er en samling vitenskapelige artikler om arkeologi.

Museet gir også ut bøker, rapporter og serier om emner som berører museets samlinger og forskningsvirksomhet.

Publications

«SPOR – nytt fra fortiden» («Traces - news from the past») is a magazine published in Norwegian with a focus on archaeology and cultural history.

«Bli med ut!» («Come out!») is a series of booklets mostly on different natural history topics.

«Vitark – Acta Archaeologica Nidrosiensia» is an academic journal on archaeology.

The museum also publishes books, reports and series on topics related to the museum's collections and research.

Her finner du oss

NTNU Vitenskapsmuseet ligger på Kalvskinnet, i hjertet av det historiske Trondheim. Ringve botaniske hage ligger på Lade, nær Trondheimsfjorden. Kongsvoll fjellhage ligger på Dovrefjell, om lag tre timers kjøretur sør for Trondheim.

Where to find us

The museum is located in the heart of historic Trondheim, in the Kalvskinnet area. The Ringve Botanical Garden is in the Lade district of Trondheim, near the Trondheim Fjord. The Kongsvoll Alpine Garden is in the Dovrefjell Mountains, about three hours south of Trondheim by car.

NTNU Vitenskapsmuseet

Besøksadresse: Erling Skakkes gate 47a, Trondheim

Postadresse: 7491 Trondheim

Tlf.: +47 73 59 21 45

E-post: post@vm.ntnu.no

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

facebook: <http://www.facebook.com/NTNUVitenskapsmuseet>

twitter: twitter.com/Vitenskapsmuseet